

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Híradóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 ..
Melyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Világke postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a Híradó
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 42. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 február 21.

Keresztény hősök, keresztény szeretet.

Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök pásztorlevele.

Ma, nagybőjt első vasárnapján gróf Széchényi Miklós megyéspüspök pásztorlevelét olvassák fel az egyházmegye minden templomában a szószékről. A pásztorlevél a mai háborúval foglalkozik s magasröptű gondolatmenete magával ragadja a hallgatót vagy az olvasót egyaránt. A gyönyörű, a mai történelmi idők szárnyain emelkedő pásztorlevélből közöljük a következőket:

Kegyetlen háború dul három világrészben, a katonák milliói állanak egymással szemben s az egész keresztény világ naponként aggódva lesi, felve várja a jövőt. Az Istennek végtelen és kifürkészhetetlen bölcsessége magyar hazánkat is részesévé tette a világháborúnak és az elmúlt háborus félév már is megkivánta a maga nagy áldozatait: ezren és ezren véreztek el hazájukért, királyukért s még többen sebesülten fekszenek a kórházakban, várva felgyógyulásukat, hogy újból a harcra mehesse. Vitéz katonáink határainkon túl és belül oly hősiességgel küzdenek, amely az egész világ esodálátát vivja ki. Mi pedig Istenbe vetett hittel, a jogos és igazságos győzelem reményével eltelve nézzük a világtörténelemnek ezt a páratlan küzdelmét és imáinkkal, hő fohászainkkal kíséreljük hadfiainkat a harcra, kérve jószágos Istenünket, hogy őket a győzelmi babérral homlokukon vezérelje vissza szerencsésen otthonukba, szeretteiknek körébe.

A keresztény társadalomnak anyja, az egyház fájó szívvel tekint egymással küzdő gyermekeire és mialatt szakadatlan imájával az egész világ által már esengve várt és óhajtott békéért esedezik, a közelgő nagybőjt időben fokozottabb mértékben irányítja figyelmünket az isteni szeretetre és rámutat e szeretet legfőbb megtestesítőjére, alkotójára, a keresztfán függő Krisztus Jézusra, aki végtelen szeretetből önmagát adta értünk, hogy minket megváltson minden gonoszságtól és magának kedves, tiszta népet készítsen, a jó cselekedetek követőjét. (Tit. 2. 14.) A keresztre mutat, amelyről is

teni Megváltónk szózata hangzik: Szeressétek egymást, amint én szeretlek titeket. (Ján. 13. 34) Krisztus keresztségét tartja magasra, amelyből kiáradó szeretet az emberiséget magához ölelte, a keresztény társadalmat megalkotta és a mai napig fenntartotta. — Krisztus keresztség alá hív bennünket, hogy ebben a válságos időben nála keresünk erőt és vigasztalást és ötle egyedül a békét és lelki megnyugvást.

A husvéti szent előkészület e napjaiban én is fokozott mértékben érzem abbéli főpásztori kötelességemet, hogy benneteket jelen válságos időben a Krisztus Urunk keresztségéből áradó szeretetre figyelmeztesselek, mely a keresztény társadalomnak békében és háborúban éltetője, megmentője és fentartója.

A szeretet a társadalom alapja.

Sokat irtak és beszéltek már arról a páratlan haladásról, amelyet az emberi ész és tudomány, kivált korunkban elért. Az ember szívét, egész belső életét adta oda a bámulatos kulturális haladásnak, de emellett önmagáról, lelki életének fejlesztéséről majdnem teljesen megfeledkezett. Az ember lelkére saját művei szinte ónsullal nehezdednek és azt megőrléssel fenyegetik.

Az embernek ma már egész valója a megélhetési küzdelemben merül ki. Ez a megélhetési küzdelem viszi aztán nemcsak a férfit, hanem a nőt is a munkaszerzésre, az elhagyott gyermeket ki az utcára, ami által a legszentebb családi kötelékek meglazulnak. Az óriási kulturális haladás képének másik oldalát tehát a női munka, a gyermekhalandóság, lakásínség, erkölestelenség, tüdővész, alkoholizmus alkotják és ami a nagy ellentétek nyomában jár: a gyűlölet, irigység a jobbmodu, a műveltebb, a szerencsésebb versenytársak iránt, akik az életért folytatott küzdelmet nagyobb sikerrel vívják.

Amde a gyűlölet enyhülést soha, áldást még kevésbé terem. A gyűlölet csak háboruszkodni, rombolni tud, de építeni, alkotni nem. Innen van, hogy az emberiség jajsza tulharsogja a kultúra zaját, az emberi ész

diadalharsonáit és segítségért kiált. De honnan jöjjön a segítség s ki az, aki az emberiségnek e bajaira orvosságot nyújthat?

A szociális törvények, társadalmi segélymozgalmak alkalmasak lehetnek ugyan arra, hogy az éhséget, nyomort, inséget helyenkint enyhítsék, de az emberiség szívét ki nem elégíthetik. Ehez már sokkal nagyobb és hatalmasabb erőre van szükségünk, amely az emberiség szívét, lelkét meghódítsa, amely a törvénybe a társadalmi tevékenységbe életet, tartalmat önt s ez az erő: a szeretet. Keresztény katolikus hitünk a szeretetnek isteni, örök forrására, Krisztus Urunk keresztségére mutat, amelyről az életadó, üdvösséget hozó szeretet napja sugárzik felénk.

Krisztus Urunk evangéliumát a szeretetre építette. Ő maga mondotta: E két parancsolaton (t. i. az isteni és felebaráti szeretet parancsán) függ az egész törvény. Nemcsak szóval mondotta: Nagyobb szeretete senkinek sincs ennél, mintha valaki életét adja barátaiért, hanem tényleg is megmutatta azzal, hogy életét a keresztfán értünk feláldozta.

A szeretetet tette a keresztények felismerhető jelévé: Arról ismernek meg mindnyáján, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretettel lesztek egymáshoz. Sz. Pál apostol amikor a korintusi híveket a szeretet isteni erényének magasztosságára oktatja, nem habozik kijelenteni: Szóljak bár az angyalok nyelvén, ha szeretetem nincs, olyanná lettem, mint a zengő réz, vagy pengő cimbalom. Sőt a szeretetet e hit fölé helyezi: legyen bár oly teljes a hitem, hogy a hegyeket áthelyezhessem, ha szeretetem nincs semmi vagyok.

Erre a szeretetre építette Krisztus Urunk az ő anyaszentegyházát és az egész világot átölelő hatalmas erejével az emberi társadalmat, amely azelőtt csak egyféle szeretetet, az önszeretetet ismerte, teljesen átalakította. Pedig mily óriási feladat várt az egyházra, amelynek mint a krisztusi tanítás letéteményesének, ezt a hivatást kellett betöltenie.

A kereszténység előtti társadalmi állapotok nem csupán a vad népeknél, hanem az ókori kulturnépeknél is szánandó képet nyújtottak. A külső fény, pompa, hatalom borzalmas belsőt takart.

Fehér hétből fehér hetek folytatólagos eladásához

ismét nagy mennyiségű kézi himzett **női ing**, Corsétták, nadrágok, továbbá **czérna és pamut vásznak**, damaszt asztalterítékek, asztalkendők **vászon maradékok** megérkeztek és igen olcsón kerülnek eladásra **CZILLÉR IMRE** nagyáruházában.

Az egyház a hatalmasoknak hirdette: Nincs hatalom, hanem csak az Istentől, hogy őket alávalóikkal szemben mérsékletre és szeretetteljes bánásmódra oktassa.

A szolgáltnak viszont azt kötötte lelkükre; engedelmeskedjétek terti uraitoknak; szívetek egyenességében, mint Krisztusnak; nem szemre szolgálván, mint embereknek kedveskedők, hanem mint Krisztus szolgálói, szívből cselekedvén az Isten akaratát.

Példa gyanánt magát Krisztust mutatja, aki az emker iránti szeretetből, kiüresítette önmagát, szolgálai alakot vevén föl, hasonlóná lett az emberekhez.

Szerető karjaiba fogadta az egyház a szegényeket is. Míg a pogány rómaiak templomaikban az isteneknek áldoztak és a színházaikban vad állatok elé vetették Krisztus követőit, már felhangzott a katakombák-ból: *A szegények az egyház kincsei.* Az egyház a szegényeket Krisztus szavaival boldogoknak nevezte s az ő szegénységét állította fel példaképül, akinek isteni volta dacára nem volt ahová fejét lehajtsa.

Uj és biztos alapot nyert a társadalom azáltal is, hogy Krisztus a házasságot szent-ségi méltóságra emelte és ezáltal a keresztény családot, a keresztény családi életet megalkotta. A keresztény házasság nem pusztán szerződés, amelyet férfi és nő egymással kötnek és amelyet tetszés szerinti időben felbonthatnak, hanem az egész életre szóló, esküvel megerősített és az Isten színe előtt kötött felbonthatatlan szövetség.

A krisztusi szeretet tehát a keresztény házasságnak erkölcsi tartalmát adott és a keresztény családot a szeretet és áldozat sárgjától melegített és Isten áldása által megszentelt tűzhelyé tette.

A szeretet művei a háboruban.

Mikor a népek áradata megindult, hogy egész Európát barbár uralma alá hajtsa, a katolikus hit öléből fakadt szerzetesrendek seregei a krisztusi önfeláldozó szeretettől égve, őket Krisztus szelid igája alá terelték és ezzel úgy őket, mint a keresztény társadalmat nemcsak a végpusztulástól megmen-tették, hanem friss és erőteljes duzzadó elemekkel megtöltötték.

Mikor a dúló pestis és egyéb betegségek Európa népeit megtizedelték, az egyház termette a betegápoló szerzeteket és egy magyar szent királyleány, Erzsébet szállt le fejedelmi lakából, hogy áldott kezével és szeretetével vigaszt és enyhülést hozzon a betegeknek.

Mikor a fényűzés, pompa és hiuság a világot romlással fenyegette, sz. Ferenc odahagyta a fényt és gazdagságot, hogy boldogságát a szegénységben és annak felkarolásában keresse.

Háborus időkben élünk, lehetetlen tehát a krisztusi szeretetnek ez alkalomból való megnyilatkozásáról megfeledeznünk.

Nincsen borzasztóbb a pogány népek hadijogánál A legyőzött a halálnak fia volt, minden vagyona a győztesé. A városokat, falvakat feldúlták, a férfidkat leöldösték, az asszonyokat, gyermekeket életben hagyták de csak azért, hogy rabszolgákká tehessék. Az egyház századokon át folytatott küzdelme és szakadatlan munkája által elérte, hogy a legyőzötteket is ember számba vegyék. De ez még nem volt elég, gondoskodni kellett arról is, hogy a háboruk legszánandóbb áldozatainak, a csatatereken maradt sebesülteknek gyötrelmei enyhülést, sebeik gyógykezelést, ápolást, gondozást nyerjenek. *A keresztény kulturának voltak gyümölcsei a Vörös Kereszt egyletek,* amelyek ma már ötven éves fennállásuk után az egész művelt világ társadalmát a keresztény felebaráti szeretet e magasztos művében egyesítik. Már eddig is száz és száz ezreket mentettek meg a reájuk váró gyötrelmes elpusztulástól, és a háboru borzalmai között is nem csekély vigasztalást nyújt az a tudat, hogy ma már a sebesültek gondozása és ápolása minden

kulturállam hadseregének kereteibe beosztva, rendszeres szervezettel működik. És ebben az áldásos munkában szent versenyre kelt társadalmunknak minden nemesen érző tagja, kik nem, rang és osztálykülönbség nélkül éjjelüket, nappalukat áldozzák fel, hogy a kórházakban barátoknak és ellenségnek gondját viseljék.

Keresztény hősök keresztény szeretet.

De milyen megbecsülhetetlen jótétemény küzdő hőseinknek és kimeríthetetlen forrása az erkölcsi erőnek, hogy nemesak anyagi igényekről történik gondoskodás, nem csak testi sebeik részesülnek gondos ápolásban, hanem kielégítést nyernek lelki igényeik és ápolásban részesülnek lelki sebeik is. Csak az Isten a megmondhatója és csak Ő lehet megjutalmazója annak a munkának, amelyet hőselkü tábori papjaink végeznek, amikor fáradhatlan munkássággal erősítik hőseink lelkét a küzdelemre, felfegyverezve őket a szentségek által Krisztus kegyelmével és a mikor a sebesült vagy ragályos betegségbe esett, szenvedő, vagy haldokló katonáinkat a legnagyobb életveszedelemek között is a vallás vigasztalásaiban részesítik.

De a keresztény szeretet ezzel még meg nem elégedve, kiterjeszti áldásos kezeit azokra is, akiket a hadbavonult vitézeink itthon gyámoltalanul hagytak: családjaikra, gyermekeikre. Bámulatra méltó az az áldozatkészség, amellyel a társadalom az állammal karöltve a harcolók családtagjainak nyomorán enyhíteni, sorsukat elviselhetővé tenni iparkodik. *A népkonyhák, napközi otthonok, a jóléti bizottságok* stb. működése a keresztény szeretetnek mindenkor fényes bizonyítékai maradnak.

Csak még egyről kívánnék szólni hozzátok ebben a gondteljes időben, ami a keresztény szeretettel szorosan összefügg és ez a *hazaszeretet.* A keresztény ember azon föld iránt, amelyet ősi vérrrel szereztek és fenntartottak, verejtékükkel áztattak, munkájukkal megtermékenyítettek és szeretetükkel megszenteltek, azon föld iránt, amelyen őseink hamvai nyugosznak, mely bölcsönket ringatta és majdan hantjával eltakar, mindenkor szeretettel és ragaszkodással viseltetik. Ebben is Isteni Megváltónk példáját követi, aki hazáját szerette és szerencsétlen sorsát megsíratta. A ker. hit a hazaszeretetnek lényeges alkatrészévé és élet-tétőjévé lett azáltal, hogy a népek és országok fennmaradását biztosította és hogy mindenkor rendületlen öre volt úgy a fejedelmek, mint a népek jogainak és legnagyobb iskolája a kötelesség teljesítésnek és törvénytiszteletnek. Amely nép a ker. egyház védőszárnyai alá nem helyezkedett, sem államalkotásra sem a maga fentartására képes nem volt.

Aki Istenét szereti, az szereti hazáját is. A római birodalomnak sohasem voltak jobb, vitézebb katonái a keresztényeknél, akik a barbárokkal vívott harcokban mindig kitűntek és hazánk ezeréves története számtalan példával tanúsítja, hogy a hazáért harcoló és elvérzett katonáinkat a ker. hitből élő és táplálkozó hazaszeretet lelkesítette. A jelen világháboru folyamán is épületes és lélekemelő volt látnunk, hogy katonáink seregestől járulnak a szentségekhez és fegyvereik mellől nem feledik el olvasójukat, imádságos könyvüket, skapuláréjukat, szentelt érmüket, hogy ezzel is Istenbe helyezett bizalmukról tanúságot tegyenek.

Krisztus a mi békességünk.

A háboru egyszer csak véget ér és bizunk Istenünkben, hogy a mi igazságos ügyünk győzelmével. Annak a keresztény szeretetnek azonban, amelynek a háboru folyamán oly áldásos megnyilatkozásait látjuk mindenütt, nem szabad megszűnnie, sőt a jövőben fokozott erővel kell működnie.

Ha kétségtelenül hősök azok, akik hazájukért életüket áldozták, úgy méltán a hő-

sök sorába helyezhetők azok a családanyák, akiket a háboru kenyérkeresőjüktől fosztott meg, azok az árvák, akikre a legkeservebb életküzdelem várakozik, azok a bénák és csonkák, kik már nem tudják saját munkájukkal megkeresni kenyerüket. Isten súlyos keresztet helyezett ezeknek a vállaira és a társadalomra vár az a nemes feladat, hogy e súlyos kereszt viselésének terhén további lankadatlan munkával, szeretettel és áldozatkészséggel könnyítsen.

Jól tudom, Krisztusban szeretett hiveim, hogy a háboru a lefolyt félév alatt áldozatkészségeket nagy mértékben igénybe vette és ezért nektek ezuttal is főpásztori köszönetemet fejezem ki abban a tudatban, hogy a mi Urunk Jézus Krisztusnak bőséges jutalma nem fog elmaradni, mert amit egynek ezen legkisebb atyámfiai közül cselekedtetek, nekem cselekedtetétek.

Elesett hőseink vérel áldoztak a szeretet törvényének, nekünk életünk önzetlen fáradságot nem ismerő munkásságával, önfeláldozó szeretetünkkel kell ezt az adót lerónunk, hogy a haza jövő reménységének jólétét biztosítsuk. Ők a hazaszeretet elvérzett hősei, legyünk hőökké mi is, a bennünk élő és tevékeny krisztusi szeretet által.

A békéért esedezőnk mindnyájan imáinkban naponkint, de ne feledjük el, hogy a *békét az Ur adja.* (Iz. 45. 7.) *Es Krisztus a mi békességünk.* (Ephéz. 2. 14.) A békét tehát csak Krisztussal és Krisztusban nyerhetjük el és tarthatjuk meg, ha az ő szeretete él és működik mibennünk. Bizzunk az Isten végtelen jóságában, hogy annyit szenvedett hazánkat és magyar nemzetünket, Nagyasszonyunk és dicsőült szentjeink esedezésére minél előbb a tartós és áldásos békének várva várt vigasztalásában fogja részesíteni.

A békesség Istene pedig legyen mindnyájotokkal.

A város lisztellátása.

A gabonát a város átadja a malmoknak.

A lakosság élelemmel, főleg kenyérral és hussal való ellátása most már Nagyváradon is élénken foglalkoztatja a hatóságot, hogy az aratásig még hátralevő öt hónapra biztosítsák a lakosság részére szükséges élelmet.

A belügyminiszteriumban tartott értekezleten, amelyet a rekvirálandó gabonakészlet elosztása tárgyában tartottak az ország törvényhatóságainak vezetői, tudvalevőleg Rimler Károly polgármester is részt vett. Az értekezleten Nagyvárad város lakosainak kenyérral való ellátására havi 66 waggon gabonaszükségletet, tehát az öt hónapra mintegy 400 waggon gabonát állapítottak meg s ezen gabonamennyiség leküldését a belügyminiszter meg is ígérte.

A gabonát megfelelő részletekben, Nagyvárad városának küldi meg a belügyminiszter.

Ilyen körülmények között az a kérdés merült fel, hogy Nagyvárad városa miként juttassa a gabonából készült lisztet a lakossághoz, oly módon, hogy az a kitűzött nagy célt, a lakosság megfelelő ellátását szolgálja valóban.

A polgármester értekezletre hívta össze a nagyvárad malomtulajdonosokat.

A malmosok késznek nyilatkoztak arra, hogy a gakonakészletet megőrölik a város részére s a város házilag eszközlí a liszt eladását a megszabott áron.

Ez a mód azonban nem látszott célirányosnak, mert a kezelés tetemes kiadással, utánjárásával lenne keresztülvihető. Ezenkívül a korpa értékesítése is nehézségekkel járna.

A másik módozat pedig az lenne, hogy a várostól a megszállt árban a malmok vennék át a gabonakészletet, azt megőrölés és az előirt keverés után saját üzlethelyiségekben a város által kiadott utalványokra szolgáltatják ki, de kis mennyiségben. Így a városnak semmiféle külön kiadása nem lesz az egész dologgal, legfeljebb az utalványok kiadásával járó munka terheli a várost.

Az értekezlet, a tanács előzetes megvitatása után, az utóbbi módozatban állapodott meg s így a város az országos bizottság által küldött gabonát átadja a malmoknak.

Erre nézve a polgármester az egyezséget ma köti meg a nagyváradi malomtulajdonosokkal.

A nagyon is fontos kérdés ilyen megoldását nem tartjuk egészen megfelelőnek s a város közönsége, mikor az ő pénzéről és gyomráról van szó, elvárta volna a polgármestertől, hogy a malmosokon kívül, más szakembereket is meghallgatott volna, mint máskor egészen apró ügyekben teszi.

A közönség természetében van, hogy nem bizik meg úgy az egyes vállalatokban, mint a hatóságban s ha nem is lesz ok a gyanura, mégis azt fogja gondolni, hogy a város az egész lisztellátást kiszolgáltatta a malmok kénye-kedvének. Annál erősebb lesz ez a gyanu, mert nem egyszerű megőrlésről, hanem lisztkeverésről és lisztkiszolgáltatásokról van szó.

Elhisszük, hogy némi költségbe és dologba került volna a házikézelés, de megnyugtatóbb lett volna az egész akció keresztülvitele.

Vagy talán azt hiszi a város, hogy a malmoknak nem kerül a dolog költségbe? S ezt csak megfizeti valaki, de a malmosok bizonyára nem.

De hát ez a megoldás a könnyebb vége a dolognak.

Tüzér, huszár, gyalogos

vagy

bármely fegyvernemhez

előírás szerinti egyenruhákat kifogástalanul készít

iff. Erdős Albert.

**Küldjünk katonáinknak
thermosüvegeket, teát, ko-
nyakot, likört, csokoládét,
cacest.**

Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtestparancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi miniszterium *Hadsegélyző hivatala*, Budapest, IV. Váci-utca 38.

Csapataink Kolomeából indulnak Lemberg felmentésére.

Budapest, február 20. (Saját tud.) A Vossische Zeitungban Schreiberhoffen katonai szakértő érdekesen fejtegeti Kolomea elfoglalásának döntő jelentőségét, mert ebből a fontos vasuti csomópontból **csapataink közvetlen Lemberget fenyegetik**. Fejtegetésének lényege a következő:

Az oroszok észrevették a Kolomea elfoglalása által Lemberget fenyegető veszedelemet. Minden tartalékjukat erre a fenyegetett pontra vetették az előnyomuló osztrák-magyar seregek elé, miből Nadvornától északra és Kolomeától északnyugatra kemény küzdelem fejlődött ki.

Az orosz hadsereg szorongatott helyzete az egész harcvonalon.

Stockholm, február 20. Az Aftonbladet írja: Azok az erőfeszítések, melyeket a németek bizonyára régen, csendben előkészítettek és melyek most az oroszoknak Kelet-porosországtól való kiveretésében és Hindenburg meg Eichhorn nagyszerű győzelmében kulminálnak, bizonyára azzal a céllal történtek, hogy a német-osztrák-magyar centrum előnyomulását megkönnyítsék.

A német-osztrák-magyar offenzíva lassan, de tervszerűen halad előre.

A németek Calais ellen támadnak.

Budapest, február 20. (Saját tud.) Genfből jelentik: A francia lapok a flandriai harcok állásából azt következtetik, hogy a németek minden erejükkel készülnek a Calais elleni támadásra, hogy ezt a fontos pontot, mely legközelebb esik Angliához, birtokukba kerítsék. A flandriai harcok állása Calaisra nézve válságosra fordult.

Meghiusult a franciák áttörési kísérlete.

Győzelmes harcok a Vogézekben.

Berlin, február 20. A nagy főhadiszállás a harctereken történt eseményekről a következőkben számol be:

Nyugati hadszíntér.

Champagne-ban, Pethestől és Les Monistól északra a franciák tegnap igen nagy erővel támadtak, de az ellenségnek minden **arra irányuló kísérlete, hogy harcvonalunkat áttörje, meghiusult**. Egyes kisebb darabokon sikerült nekik a legelő fekvő árkaikba behatolni, de ott még folyik a harc. Egyebütt az ellenséget súlyos veszteségei mellett **visszavetettük**. Verduntól északra is visszavertük a franciák egy támadását.

Cambres-nél a franciák heves tüzérségi

előkészítés után újból előretörték. Itt a harc még folyik. **A Vogézekben elfoglaltuk az ellenség főhadállását**. Sulzerntől keletre fekvő magaslatokon két kilométernyi szélességben, ugyancsak a Müns-tertől nyugatra fekvő Reichsackerkopfot is. A Mühlbachtól északra fekvő magaslatokért még folyik a harc. Metzeral és Sondernacht helyiségeket előzetes harc után megszállottuk.

Keleti hadszíntér.

Grodnótól északnyugatra és Sühawolától északra nem állott be nevezetesebb változás. **Holmtól délkeletre az ellenséget lomzai külső állásaikba vetettük vissza**. Misri-nyecintől délre Prasznistól északkeletre és Racionstól keletre helyi jelentőségű harcok folytak. A Visztulától délre nincs ujság. (Min. sajtóoszt.)

Az angol matrózok nem mernek tengerre szállni.

Budapest, febr. 20. (Saját tud.) Római távirat jelenti Londonból: Az angol matrózok nem mernek hajóra szállni a német tengeralattjárók miatt, úgy hogy az angol parti rendőrbírók szigorú büntetéseket rónak rájuk engedetlenségük miatt. Az angol hajók semleges zászlók alatt készülnek utnak indulni.

A Kárpátokban lesz a döntés.

Budapest, február 20. Az Esti Ujság tudósítója jelenti a kárpáti harcokból: Csernovitz elfoglalása nincs befolyással a döntésre. **A döntés a Kárpátokban lesz** s ennek az irtóztató küzdelemnek roppant befolyása lesz a háború sorsára.

Inség Varsóban.

Budapest, febr. 20. Varsóban **többféle élelmiszerben hiány mutatkozik. A kormányzó ezért a város élelmiszerkészletének összeírását rendelte el.** (Bud. Tud.)

Olaszország céljaira itt a legjobb idő.

Róma, febr. 20. Az új parlamenti ciklus megnyitása alkalmából a Giennale d'Italia cikket irt és figyelmeztetni kívánja Olaszországot elhatározó lépéseinek fontosságára. A lap apellál az olasz egyetértésre és hangsúlyozza, hogy most el kell némulniuk a pártharcoknak, mert Itália jövőjéről van szó. Olaszország céljainak megvalósítására ez a legkedvezőbb alkalom.

Az evangéliumok történeti hitelessége.

A Katholikus Kőr közmívelődési estéjén előadta: dr. Pataky Arnold.

(Vége.)

Evangéliumainkat fényesen igazolták az újabb történelmi kutatások. Ami pedig az evangéliumoknak viszonyát illeti egymáshoz, ne feledjük el, hogy az evangélisták nem irnak le mindent, hanem hézagosan beszélnek, sokszor nem időrendet, hanem néha u. n. dologi rendet követnek az elbeszélésben, vagyis a hasonló eseményeket egymás után mondják el, tekintet nélkül az időre. Azt se feledjük, hogy Jézus földi élete nem volt nagyon változatos; hasonló események és hasonló beszédek nem egyszer fordultak elő. Nem ellentmondás tehát, ha két evangélista két különböző tényt sorol fel. Így pl. Jézus kétszer csillapította le a tengert, kétszer szaporította meg a kenyeret, kétszer üzte ki az árusokat a templomból stb.

A négy evangélium tehát hiteles munka s a bennük leírt események hitelt érdemlők. Mi következik ebből első sorban? Az, hogy Jézus Krisztus isten emberi alakja is történelmi alak, amelyhez a mondának, a legendának még árnyéka sem közeledhetik s az evangéliumi történetnek természetfölötti jellege elvitázhatatlan. A történelmi tények valószínűsége attól függ, hogy szavahihető tanúk igazolják e; az, hogy a leírt esemény csodás jellegű, még nem teszi valószínűtlenné, vagy éppen lehetetlenné, mert „contra facta non valent argumenta” tények ellen nem lehet okoskodni. Jézus az evangéliumban Isten Fiának mondja magát; isteni küldetését csodákkal igazolja; ezeket tehát elvetni, csak azért, mert csodák, nem tudományos, nem észszerű eljárás. Az evangéliumban leírt csodák nem történtek valami elrejtett helyen, hanem a nagy nyilvánosság előtt; nem ismeretlen dolgokon, hanem oly tárgyakon, melyeknek természetét, erőt jól ismerjük. Hogy a víz borá nem lesz, hogy a vak szemet a reá kent sár láthatóvá nem teszi, hogy a pusztá bizalom szerű bajokat nem gyógyít és még kevésbé támaszt fel halottakat természetes módon, nagyon jól tudjuk. Jézus csodái nem a villamosság rejtett területein, vagy kémia laboratóriumokban történtek és csodáinak művelésében a mód, ahogy eljár, őt az egész természet Urának tünteti fel. Soha nem használ előkészületet; egy szót szól, — és a csoda megtörténik. A halottakat, kiket feltámasztott, előbb nem is látta; Jairus leányát és a naimi ifjút saját szülei halottaknak hitték, Lázár holtteste a sirban — saját nővéreinek vallomása szerint — már feleszláknak indult. A Genezareth tavát egyetlen szavával lecsendesíti, holott nagyobb vihar után e tő három-négy napig is állandóan hullámszokott, sőt igazán szélesend ott alig van.

De talán az apostolok tulzó szeretetből rögtön készek voltak csodát látni mindenütt, talán nagyon is hiszékenyek voltak.

M. t. H. és U. A hiszékenységek éppen ellenkezőjét találjuk meg az apostolokban. Eppen, hogy nagyon is nehezen hittek. Az Ur Jézus ezért nem egyszer megfedte őket. Az első kenyérszaporítás után mi lett volna természetesebb, mint, hogy hasonló helyzetben újabb csodát várjanak? De ehelyett tanácstalanul, kérdőleg néznek egymásra. Az Oltáriszentség megigérése után a tanítványok nagy része ott hagyja Jézust. Legjellemzőbb azonban az apostolok viselkedése Jézus feltámadása alkalmával.¹

Midőn Mária Magdolna a sirhoz megy és nem találja az Údvözítő holttestét, szalad az apostolokhoz és: mit mond nekik? Talán azt, hogy az Ur feltámadt? Nem; hanem így szól: „Elvitték az Urat a sirból és nem tudja hova tették őt”. A sirhoz siet két apostol, Péter és János; megvizsgálják a

¹ Dr. Székely. A Szentírás apológiája. Nagyvárad, 1892. 683. II.

helyet kívül belől, de egyik sem gondol a feltámadásra, hanem azt hiszik, hogy a sirt kirabolták, nagy zavarban hazamennek. Magdolna a sirnál maradt és siratta a Mestert. Egyszerre két angyalt lát a sirban ülni, kik megszólítják és kérdik tőle: „Miért sírsz”? Magdolna még most sem sejtí a feltámadást, mert azt feleli: „Elvitték az én Uramat és nem tudom hová tették őt”. Megfordulván Magdolna találkozik magával Jézussal, kit nem ismer meg, hanem a félhomályban a kertésznek tartja. Magdolna ezt gyanúsítja, hogy elvitte a holttestet és kéri azt tőle Jézus ekkor megismerteti magát és Magdolna boldogan siet az apostolokhoz az örömhírral. Ugyanekkorra már beszéltek az apostolokkal a jámbor nők, kiket a sirnál angyal biztosított Jézus feltámadásáról és akiknek az uton maga Jézus is megjelent. Most mi történik? A tanítványok talán azonnal örömmel hisznek-e a szent asszonyoknak? Eppen nem, hanem bezárkóznak a szobába és ki sem mernek mozdulni. Két nem apostol tanítvány az emmanszi kastély felé tart. Utközben hozzájuk csatlakozik Jézus, de nem ismerik fel feltámadására nem is gondolnak, míg Jézus a kenyérszégében meg nem ismerteti magát. Most már ők is hisznek és visszasietnek Jeruzsálembe, az apostolokhoz. Vajjon hisznek-e a két utasnak? Még most sem. Akkor eljön Jézus maga és a zárt ajtókon keresztül megjelenik az egész apostoli gyülekezetnek. Ezek azonban rögtön a Renam-féle káprázatos elmélet alapjára helyezkednek és azt hiszik, hogy lelket látnak s annál jobban megrémülnek. Jézus megtapintatja magát velük, de ezek még a saját tapintásuknak sem hisznek, míg Jézus előtűk nem eszik. Nem volt azonban közöttük a fő kételkedő szt. Tamás. Ez bizonyára Strausz Dávid elve szerint, hogy természetfölötti tény még a leghitelesebb tanúk sem igazolhatnak, nem hisz apostoltársai együttes bizonyításának sem; kézzel akarja mesterét érinteni, sebeit megvizsgálni, mielőtt hinnie a feltámadásban. Az Ur Jézus oly kegyes, hogy nyolcadnapra még egyszer megjelenik s aláveti magát a kételkedő apostol vizsgálatának. Erre már Tamásnak is egy felelete volt: „Én Uram és én Istenem!” Elment a kételkedésben a legvégső határig, — de nem a józan ész megtagadásáig.

Azután megjelent az Ur ismételtén több tanítványának, egyszer 500 embernek a hegyen, kik közül még sokan életben voltak, midőn szt. Pál a Korinthusiakhoz írt I. levelében oly büszkén hivatkozott Jézus feltámadására s annak élő tanúira.

K. h. Jézusnak legádázabb ellenségei sem merték tagadni a feltámadás igazságát.

M. t. H. és U! Az evangéliumok történelmi hitelességével megdönthetetlenül áll Jézus Krisztus istensége, művének, egyháza megalapításának történelmi hitelessége is. A történelmi kutatások nemesak nem cáfolták meg az egyház hitét, hanem ellenkezőleg: arra csak újabb fényt derítettek és azt szikla szilárdan megerősítették.

S ez egyszersmind bizonyítéka annak is, hogy a kereszténység nem pusztá természetes fejleménye a zsidóságnak és pogány bölcseletnek, mint Baur Frigyes állította, vagy a buddhizmusnak, mint Voltaire, Rouan, Jacolliot, Notovich gondolták, avagy a babyloni eszméknek, mint Bunsen, Thiele, Bousset akarták. A zsidóság és a pogányság három évszázadon keresztül üldözte a kereszténységet, ami érthetetlen, ha ez akár az egyiknek, akár a másiknak gyermeke; a buddhizmust a kereszténység megszületése korában Palesztinában nem is ismerték, a babyloni vallás pedig akkor már régen romokban hevert. A kereszténység tehát természetfölötti, isteni eredetű.

Szt. Irenaeus szavaival zárom be rövid előadásomat, melyet e nagy egyházatya a

II. századnak korának eretnekeiről mondott: „Tauta est autem circa evangéliea firmitas, ut et ipsi haereticitesitumonium reddant eis... Cum ergo hi, qui contradicunt, nobis testimonium perhibeant... firma et vera est nostra de illis ostentatio.”

Oly nagy az evangéliumok erőssége, hogy még az eretnekek is tanuskodnak mellettük. Mivel tehát azok is, akik ellenünk vannak, mellettünk bizonyítanak, erős és rendíthetetlen ami katolikus meggyőződésünk.

Fetszer Antal püspök gyászja.

Mély gyász sújtotta Fetszer Antal megyéspüspököt: édes anyja, özv. Mórent Györgyné, szül. Serly Katalin, életének 85-ik évében tegnap este egy negyed 7 órakor tüdőgyulladásban Nagyváradon meghalt.

Az elhunyt nagyszony mindvégig megőrizte szelleme frissességét s életerejét s megérte azt az örömet, hogy hős szeretetű fiát a király megyéspüspökké nevezte ki. Az öröm hatása alatt visszatért régi vidámsága s tettereje. Ebben a magas korban is oly hatalmas volt energiája, hogy csak törekeny alakjáról lehetett sejtetni azt a magas kort, melyet megért: Gyertyaszentelő Boldogszony ünnepén lett beteg s attól kezdve folyton betegeskedett, de azért fön jár s csak mintegy két hét óta volt ágyban fekvő beteg. Kezelő orvosa: dr. Wimmer I. Julián, irgalmasrendi főorvos tüdőgyulladást konstataált, mely mindinkább terjedt s lassam emésztette életerejét. Betegsége alatt többször meggyónt s többször áldozott.

Betegségében éjjel-nappal mellette voltak fia és két leánya, kik önfeláldozóan ápolták.

Pénteken dél óta agoniában feküdt, csak pillanatokra nyerte vissza eszméletét s az utolsó kenet szentségét is föladták. Halála a végelgyengülés folytán csendes elmulás volt.

Az elhunyt matróna Nagykárolyban született, ott élte le élete javarésztét. Első férje Fetszer József kötélverő volt s ebből az első házasságból hét gyermeke származott, kik közül kettő korán elhunyt. Gyermekei közül legidősebb Mária, férj. Szabados Pálné, Antal győri püspök, Ilka, özv. Kinczel Jánosné és Veronka, férj. Glatz Mihályné, ki már évekkal ezelőtt meghalt. Gyermekei első házasságából valók. Kiterjedt család, 12 unokája és 10 dédunokája gyászolja.

Körülbelül 10 évig volt özvegy s kiszegedtségének s főképpen csányi szőlőjének jövedelméből nevelte gyermekeit. Hosszu özvegyesség után ment férjhez Mórent György asztaloshoz, ki elhalt nővéreinek férje volt. Második férje körülbelül két év előtt halt meg.

Az elhunyt mélyen vallásos lélek volt. Hosszu időn át elnöke volt a nagykárolyi rózsafüzér társulatnak. Nagykárolyban mindenki nagy tisztelettel vette körül, úgy hogy nagyon nehezebb esett otthagyni szeretett szülővárosát, de egyetlen fiát még jobban szeretette s mikor kanokká lett, ideköltözött s azóta itt élt.

Páratlan gondos, tevékeny háziasszony volt, aki évekkig maga vezette fiának kánoni háztartását, bármennyire iparkodott is fia megkímélni mindentől. Ezt a hatalm

energiájú matrónt látva hitelt kellett adni annak a mély értelmező megfigyelésnek, hogy a nagyberek nagyságukat anyjuknak köszönhetik. De nem is lehet látni mélyebb tiszteletet, mint a mellyel püspök fia körülvette az édesanyját.

Az elhunyt temetése hétfőn délelőtt háromnegyed 9-kor lesz s utána a székesegyházban gyászmise a halott ravatala előtt. A holttestet akaratahoz képest Nagykárolyba fogják szállítani.

A szőlősgazdák bajai.

A hegyi választmány ülése.

A szőlősgazdáknak nehéz idők várnak. Idestova elérkezik a tavaszi munka, de már is előre veti az árnyékát, hogy a szőlőmunkáknál nagy bajok lesznek ez évben, részben a munkáskész hiánya, részben pedig az óriási napszámberék miatt.

A szőlőművelést, az újabb és újabb szőlőbetegségek elleni védekezési módok költséges volta, a drága napszám már is majdnem lehetetlenné teszi, most pedig még a permetezéshez szükséges rézgálic hiánya is sok gondot okoz a gazdáknak.

Pedig a szőlőművelés igen fontos állami érdek is, nemcsak azért, mert nagy összeget jelentő adóalany és fogyasztási adó jövedelmet hoz évenként, hanem azért is, mert az országban száz milliókra menő vagyont képviselnek s ezek pusztulása rengeteg vagyon pusztulását jelentené.

A szőlősgazdák között már is terjed az a felfogás, hogy a legszükségesebb szőlőmunkákon, a metszésen és a feltétlen szükséges permetezésen kívül, más munkát esetleg nem is végeztetnek ez évben.

A nagyvárad hegyközség választmánya tegnapi gyűlést tartott, amelyen ezekkel a dolgokkal foglalkoztak behatóbban.

Dr. Molnár Imre nyug. jogtanár elnökelete alatt jelen voltak: dr. Wimmer Julián, Balázsovich Jenő, Kaczián Károly, dr. Kovács S. János, Középegy Kálmán, Kövér Endre, Váli Géza és Márkus János hegybíró voltak jelen.

A hegybíró jelentésében felemlíti, hogy a hegyen a hegyőrök két szőkevény katonát ogtak el, akik már karácsony óta bujkáltak a hegyen. A közegészségügy a hegyen ki-elégítő; született 16, meghalt 4. A szőlőmunkák megkezdését a községekben közhírré teszik, hogy munkások jelentkezzenek. A városi tanácsot keresse meg a választmány, hogy a hegyi utak fenntartására a költségvetésben fedezetről gondoskodják. A jelentést tudomásul vették.

Dr. Molnár Imre elnök felemlítette, hogy a hadsereg részére le van foglalva az összes rézgálic. A földművelési miniszter 30 waggal biztosított a szőlősgazdák részére, de olyan körülményes formák irtak elő a szükséglet bejelentésére, hogy az kivihetetlen a kisebb gazdák részéről. Különben úgy értesült, hogy a 30 waggon rézgálicot már elkapták. Mivel a rézgálic nélkülözhetlen a szőlőtermelésnél, felterjesztést készített a földművelési miniszterhez, amelyben általaiban nagyobb mennyiség beszerzését kéri. Ennek keretében, főleg a kisebb nagyvárad szőlősgazdák részére 15 métermázsát kér, amelynek árát a hegyi választmány tagjai garantálják. A kisebb szőlősgazdák, az eredeti áron, a hegyi választmány illető tagjától kapnak a részükre szükséges rézgálic mennyiséget. A választmány a felirat felküldésével megbizta az elnököt.

Ugyancsak felterjesztést készített elnök azon panaszok orvoslása tárgyában, hogy a hegyi lakosoktól még november hóban rekvirált lovak és kocsi árát a hadügyi kincstár még most sem fizette ki. Sok hegyi fuvarosnak elvették a lovát, kocsiját, akik most

sem fuvarozni nem tudnak, sem pénzük nincs s így valósággal nyomorognak. Mivel csak adminisztrációban látjuk a bajokat, kérik a vételárak kifizetését. — Ezen kérvény elküldését is elhatározta a választmány.

Az V. orsz. borászati kongresszuson való részvételért, részbeni elnöklésért és a tett indítványokért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az elnökség dr. Molnár Imre elnöknek.

A hegyközség közgyűlése márciusban lesz.

Végül még szóba került, hogy a gyakorlatos katonák a szőlőben károkat okoznak, vetéseket tönkre tesznek. Helyesnek tartja a választmány, ha a károsult azonnal a katonai parancsnoksághoz fordul panaszával, vagy azonnal pert indít a katonaság ellen.

Ezzel az ülés véget ért.

Sebesült tisztjek jelentkezni tartoznak.

Az összes havidíjasok és havidíjas jelöltek, akik betegségük miatt vagy mint lábadozók magánápolásban vagy magánkórházban a város vagy a megye területén szabadságon vannak, az állomásparancsnokságnál (Kossuth Lajos-utca 15. Fűchsl palota) f. hó 25. és 26. napjain mindenkor d. e. 10–12 óra között, amennyiben betegségük ebben őket feltétlenül nem akadályozza, személyesen megjelenni tartoznak. Azok, akik betegségük miatt meg nem jelenhetnek, e körülményt katonai (honvéd) orvosi bizonyítvánnyal, ahol pedig ilyen orvos nincs, hatóságilag lattamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Hoffmann, ezredes, állomásparancsnok.

A mai háborus-délután.

A Vörös Kereszt Egylet ma rendezi a negyedik háborus délutánt. Az eddigi ünnepek szép sikere méltó garancia lesz arra, hogy a mai délutánon is kellemesen fog szórakozni Nagyvárad közönsége. Különben a műsor számai is egytől egyig kecseskedők. A kis iskolás leányok bájos daljátéka, a különféle román specialitások, dr. Krüger Aladárné éneke már külön-külön is a siker alapkövét képezik. Dr. Krüger Aladárné énekművészete kiválóan érdekes pontja lesz a délutánnak: énekszámai között szerepel Leel-Össy Albert „Galicia véráztatta földjében” című szép költeménye, melyet jeles zeneszerzőnk, Beleznav Antal zenésített meg. A költemény szövegét itt közöljük:

Galicia véráztatta földjében
De sok kincsünk, sok reményünk ott pihen.
Derék bakák hős vitézek, nyalka délceg huszárok
De sok árva, összetört szív sóhajt sírva utánok.
Almodjatók hős vitézek szépeket:
Szabadnak és boldognak a népetek!
Porló hősök szent álmából
Nyiljanak ott vadrózsák.
Rózsa legyen belőle ott
Hazánk földjén valóság.

A háborus délután rendezése körül fáradságtalan tevékenységet fejtettek ki Beleznav Antal és Beleznav Antalné, akik az egyes szereplők betanítása körül buzgólkodtak.

A háborus délután műsora:

I. *Csipkerózsa*. Tündéries daljáték. Írták Váradi Antal és Poldini Ede. Előadják az újvárosi községi polgári leányiskola növendékei.

Az előkép bemutatásakor 80 tagu énekkar szerepel. A tündérek táncát tanította Antalffy Margitka.

II. *Schumann*: Treimerei és „Sti-tu” (román dal) Hegedűn előadja Paskuti Szevér. Zongorán kíséri Nevorall István.

III. 1. Részlet *Puccini* Bohémen ope-

rából. 2. *Beleznav*: Galicia véráztatta földjében (szöveg Leel Össy Albert). 3. *Hetényi*: Csak vissza jönné. Éneklé dr. Krüger Aladárné.

IV. Beriot koncert (No. VII.) Hegedűn előadja Schönfeld Miklós. Zongorán kíséri Vomácska József.

V. Román dalok dr. I. Cl. Juga-tól 1. *Pa langa plopii*. 2. *Zadarnicie* (andante) 3. *Mor Marie*. Éneklé Szilágyi Mihály. Zongorán kíséri Ille Livia.

A háborus-délután 5 órakor kezdődik. Az előadás alatt teát szolgálnak fel a rendező bizottság hölgytagjai.

P. Bernhard Zsigmond Nagyváradon.

Konferencia-beszédek az olasz plébánia templomban.

Nagyvárad katolikus közönségének igazi lelki szükségletévé váltak már azok a konferencia-beszédek, amelyeket a jézustársasági atyák minden évben az olasz plébánia-templomban tartanak. Az itteni gyönyörű lendületnek indult hitélet egyre erősebb alapokat nyer a lelkekben ezek által a konferencia-beszédek által amelyek a modern kor színvonalán tartva, a katolikus hit igazságait világítják meg és a katolikus meggyőződést erősítik.

Az idén P. Bernhard Zsigmond jézustársasági atya fogja a konferencia-beszédek tartani. P. Bernhard egyike a legképzettebb magyar jezsuitáknak; óriási tudással kiváló szónoki tehetség párosul benne s Budapestten tartott sorozatos konferencia-beszédei tavaly a fővárosban is eseményt jelentettek. Múltán nagy érdeklődés várja őt Nagyváradon is.

A konferencia-beszédek márc. 2–6-ig naponta és pedig az eddigi szokásnak megfelelőleg most is külön fognak megtartani a férfiak és külön a nők részére. Sorrendjük a következő:

Nők részére:

- 2-án délután 3 órakor: „*Boldogság itt és tul.*”
- 3-án délután 3 órakor: „*Hajnalcillag a sötét éj után.*”
- 4-én délután 3 órakor: „*Egy evangeliumi idill.*”
- 5-én d. u. 3 órakor: „*Szívet szívért.*”
- 6-án délután 3 órakor: „*A szeretet példája.*”

Férfiak részére:

- 2-án este fél 7-kor: „*Az erkölcsi világrand alaptörvénye.*”
- 3-án este fél 7-kor: „*Lelki katasztrófák.*”
- 4-én este fél 7-kor: „*A világtörténelem sanctiója.*”
- 5-én este fél 7-kor: „*Isteni békekötés.*”
- 6-án este fél 7-kor: „*A hit titka.*”

A szentbeszédsorozat most is közös szentáldozás fogja befejezni; az eddigi szokástól azzal az eltéréssel, hogy az idén külön lesz a nők és külön a férfiak szentáldozása. Ennek oka az, hogy mint eddig, úgy az idén is előreláthatólag ezrekre fog menni az áldozók száma s még az olasz plébánia-templom is szűknek bizonyult ez alkalomra. Kívánatosá vált tehát az áldozókat két csoportba osztani.

6-án reggel 7 órakor lesz a nők közös szentáldozása,

7-én reggel 7 órakor pedig a férfiak közös szentáldozása.

Legujabb táviratok.

József főherceg
a duklai csatáról.

Budapest, február 20. A „Magyar Hírlap” tudósítójának József főherceg elmondta a duklai csata történetét.

December 13 án volt hadtestének leggyőzelmesebb, de legnagyobb veszteséggel teljes küzdelme. Az oroszok időközben Przemysl alól ötszörös tulerővel jöttek. Harcolva vonultak vissza hegyhátról hegyhátra. Így mult el egy hónap.

Tudta, hogy az oroszok 800.000 ujoncot kapnak. Január 25 én megkezdték ezek a behatolást Magyarországra, de tulerejük dacára sikerült a fenyegető veszedelmet megakadályozni. Azóta tartanak a hareok. Valóságos hőstettek voltak ezek. Most már az oroszok ereje megtört, támadó erejük defenzívába ment át és most mi támadunk.

Harcok az oroszokkal.

Budapest február 20. (Hivatalos.) Orosz-Lengyelországban fokozott ágyu- és puskatüz tegnap is tartott azon előretolt állásokért, melyeket mi Tarnowtól délre eső területen és Dunajec mellett az oroszoktól elfoglaltunk hevesebb harcok fejlődtek. Az ellenség ellentámadásait több ízben véresen visszavertük. A kárpáti arcvonalon az általános helyzet egész Wyszkov tájáig változatlan, csaknem mindenütt harcognak. Délkelet-Galiciában az ellenség Nadwornától északra elfoglalt erős állásait nem volt képes megtartani. Utolsó döntő támadásunk elől kitért és lovasságunk üldözte, Stanislau irányában elvonult. Hófer. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Arras érseke a bombázott városban van.

Krisztiania, febr. 20. Az Aftenposten jelenti: Arras bombázása nagy hevességgel tovább folyik. A városban még négyezer lakos tartózkodik, közöttük az érsek.

A megsérült angol és francia hajók.

Budapest, február 20. A török főhadiszállásról jelentik, hogy a Dardanelláknál a francia és angol hajók közül három megsérült, az admiral hajó nagyon súlyosan.

A megrongált angol hajó.

Budapest, február 20. A „Nap” jelenti, hogy a Norvégian angol gőzösbe egy német tengeralattjáró torpedót lőtt. Az angol gőzös óriási lékkel érkezett Doverbe.

A szófiai merénylet.

Budapest, február 20. (Tud. cenz. táv.) A szófiai bombamerénylet vizsgálata megállapítja, hogy a merénylet az oroszok műve volt. A bolgár miniszter sofförjénél két bombát találtak, melyek hasonlóak a debreceni bombákhoz. Gesov két hive kompromitálva van. Letartóztatások küszöbön. A tettesek egyike rokona Dimitriew Ratkónak.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Szultán.
Vasárnap este: Lengyelvér.
Hétfő: Szibil.
Kedd: Zsába.
Szerda: Lili. (Sz. Zsigmond Annával.)
Csütörtök: Asszonyfaló. (Der Frauenfresser.)
Péntek: Erdészleány (Sz. Zsigmond Annával)
Szombat délután: Hazafias kabaré; este: Troubadour. (Diszeladás)
Vasárnap délután: Vilmos huszárok; este: Művész est.

Kabaré a színházban. A tegnapi esti kabaré egyik kedves meglepetése volt Horkay Elemér a konferenszié szerepében, amely eddigelé talán a leginkább megfelelt a követelményeknek. A kabaré egyes számai is igen kellemes hangulatot teremtettek a nézőtérre és hozzájárultak ahhoz, hogy a közönség érdeklődését egyre fokozzák a kabarék után.

SZERKESZTŐI
PÓSTÁJA:

Uj élet. Régi szándék volt, de a háborus idők közt persze bizony megfeledeztünk róla kissé. Üdvözlés és kitartás a közös szent ügy mellett.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
4229-915. sz.

Hirdetmény.

A tengeri készletek bejelentése tárgyában.

Nagyvárad város r. kapitányi hivatala a földművelésügyi miniszter 6080. eln. sz. rendelete alapján közhírré teszi, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur a közlelmezés és az állattenyésztés érdekének minden eshetőségére számító biztosítása céljából felhatalmazza az országos gazdasági bizottságot arra, hogy azoktól a kik felesleges tengeri készleteiket fel ajánlják f. évi március hó 1 ig nagyobb mennyiségű tengerit vásároljon.

Azért tehát felhívom a termelőket, hogy tekintettel az idő rövidségére haladéktalanul jelentsék be a rendőrkapitányságon, hogy milyen mennyiségű tengerit akarnak az országos gazdasági bizottság részére eladni? A bejelentés átvételével Réz Bertalan tb. alkapitány (rendőrség földszint 34. sz.) biztatott meg.

Az orsz. gazdasági bizottság az m. kir. miniszterium 610. sz. rendelete alapján f. évi márc. hó 1 ig az önként jelentkezőktől megvett tengeriért a magánforgalomra nézve hatóságilag megállapított legmagasabb áraknál többet, és pedig közönséges és lófogu vagy kevert tengeriért mázsánként 27 koronát, a cinquatin florentini, putyi és fehér gömbölyű tengeriért mázsánként 30 koronát fizet.

A megvett tengerit az eladó egészséges minőségben időszakilag száraz, morzsolt és rozsfált állapotban — a rendelkezésére adott zsákokban vagy nyílt fuvarban akkor köteles

a legközelebbi vasuti vagy hajóállomásra szállítva átadni, amikor erre felhívatik.

A megvett tengeri ára az átvételkor készpénzben azonnal kifizetetik és készpénz fizetés nélkül az eladó a tengerit nem köteles átadni.

Minden eladó akkor, amikor tengeri je már száraz és szállítható a hatóságnak köteles ezt azonnal bejelenteni, Az átvétel április vagy május hóban történik s a vételárban a közönséges lófogu vagy kevert tengerinél havonként 1 korona 50 f. többlet jár az eladónak.

Amikor az eladó készletek azonnali bejelentésére a gazdaközönség figyelmét felhívom, figyelmeztetem arra is, hogy ha ezen az uton március hó 1 ig nem sikerül az egész szükségletet biztosítani a m. kir. földművelésügyi miniszter ur kénytelen lesz a kényszer rekvirálást elrendelni, de nem a jelen rendeletben megajánlott kivételes áron, hanem a hatóság által megállapított árak alkalmazásával. A rekvirálást pedig az olyan tengeritermő vidéken fogja végrehajtani, ahonnan önkéntes eladásra aránylag kevés készletet jelentettek be.

Nagyvárad, 1915. február 20.

Rendőrfőkapitányság.

A már 70 év óta fennálló
LÉVAI-féle

SIRKÓ

raktárt

és

KÓFARAGÓ
műhelyt

az érdeklődő közönség szives
figyelmébe ajánljuk

Rákóczi ut 20 számú telepünkön
sirkerítések kovácsolt vasrács-
ból is készíttetnek.

Van szerencsém Nagyvárad és
vidéke nagyérdemű közönségének
szives tudomására hozni, hogy
Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt
a mai kor igényeinek megfelelő
műköszörüldét
nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák,
kések, ollók, hajvágógépek hus-
örlőgépek, ló- és juhnyírógépek
javítását és köszörülését. Raktáron
tartok mindennemű bel- és kül-
földi illatszerek, fej- és arcápoló
piperezereket, mindennemű acél-
árukat, ugyint borotvát, ollót,
hajnyírógépet yukszemvágó, pa-
pir-, zseb- és tollkést, valamint az
összes fodrászati cikkeket. A nagy-
érdemű közönség szives pártfogását
kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörüs

Biharvármegye alispánjától.

2809—1915. sz.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegyében elhalálozás folytán megüresedett, a folyó évi március hó 17-én tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésen választás útján betöltendő, a X. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és állomás helyének megfelelő lakpénzzel javadalmazott másod osztályu szolgabírói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket a 125000—902. B. M. sz. a kibocsátott vármegyei ügyviteli szabályzatot IV.-ik szakaszában előírt módon, Biharvármegye főispánja Méltóságos Dr. MISKOLCZY FERENC urhoz címezve folyó évi március hó 10-ének d. e. 12. órájáig hozzám annyival inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Biharvármegye szolgálatában állók a fent kitett idő alatt, előttem szóbeli jelentkezés útján is pályázhatnak. Nagyvárad, 1915 február hó 17.

Fráter Barnabás
alispán.

Világszerte utánozzák a

Szent István Duplamalátasört

de sikertelenül, mert minősége utólérhetetlen. Óvakodjék tehát az értéktelen utánzatoktól, kérjen mindenütt kifejezetten

Szent István Duplamalátasört

és ügyeljen mindenkor a

**Szent István
védjegyre.**

Főraktár: KOLLINER D. és FIA cégnél Nagyváradon, Pável-utca 26.
TELEFON 75. Kapható minden füszer és csemegekereskedésben.

Kemény József

cipőfelsőrész készítő üzlete

Sas-palota, Zöldfa-passage.

**Elvállal mindennemű
szakmába vágó munkákat
ugy saját, mint
hozott anyagból.**

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezsa-n. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától

Tájékoztató.

a közönség és az árusok részére az alábbi élelmi cikkek piaci áraitól, amely ára ugy az eladó mint a vevő közönség részéről a rendőrhatalóság maximálisan elfogadható.

Eme piaci árak hatálya folyó hó 21 től 28 ig terjed.

Hus és zsirnak: marhahus kg.-kint 192 fill., sertéshus kilója 260 fill., háj kilója 300 fill., szalonna 280 fill., borjúhús eleje 240 fill., borjúhús hátulja 280 fill., zsir kilója 300 fill.

Tejnek: tej 1 liter 28—32 fillér, tejjel 100—120 fill., tehénturó 1 kg. 120—140 fill., juhturó 200 fill.

Főzelékek: burgonya 1 kg 9—10 fill., bab fehér 52—56 fill., egy liter, bab tarka 48—50 fill. egy liter, foghagyma 120 fill. kilója, vöröshagyma kilója 60 fill., tengeri 1 kg. 24 fill., tengeri 1 liter 20 fill., savanyu káposzta 1 kg. 20—24 fill., nyers fejés 1 drb 40—48 fill.

Kenyér és liszt: főzöliszt 1 kg. bolti ára 60 fill., hadiliszt 1 kg 49 fill., hadikenyér 1 kg félbarna 56 fill., hadikenyér 1 kg. egészbarna 46 fill.

Tojás darabja 8—9 fill.

Hal: nagy kilónként 200 fill., kicsi kilónként 60 fillér, közép kilónként 180 fillér.

Midőn ezen árakat, melyek a lakás- és élelmezésügyi bizottság legutóbbi üléséből kitolyólag állapították meg, a rendőrkapitányi hivatal a vevőközönség és a piaci árusok tudomására hozza, felhívja a vevőközönséget, hogy vásárlásaik alkalmával szigoruan ragaszkodjék a fenti árak betartásához, mert ellenkező esetben a rendőrhatalóságnak a tekintetbeni jóindulatu intézkedése eredménytelen marad.

A piaci árusekat pedig figyelmeztetjük, hogy a jelenlegi helyzetet a fogyasztó közönség kizsákmányolására ki ne használják, mert felmerülő panasz esetén az 5600—1914 belügyminiszteri körrendelet értelmében köntettetni fognak.

Végül figyelmeztetnek a kereskedők hogy a piacon viszontárusításra vásárolniok nem szabad.

Nagyvárad, 1915 febr. 19.

Rendőrkapitányság.

**Országos
érdek,**

hogy az idei termés fényesen sikerüljön, kötelessége tehát minden földbirtokosnak a tavaszi vetést idejekorán kártevések ellen megvédeni. A vetőmagnak ellenségei: a varjúk, egerek, hangyák és az üszök, melyek ellen biztos védelmet nyujt a kitűnő

CORBIN

csávázó-szer, mely 8 év óta bevált, miként azt tudományos intézetek, valamint gyakorlati gazdák alapos kísérletei hitelesen bizonyítják. A Corbin nem befolyásolja a vetőmag csírázó képességét! Buza, rozs, árpa, zab, kukorica, répa, kender, konyhavetemény stb. magjainál alkalmazható egyaránt kitűnő eredménnyel. **A jelenleg drága kékkővel való csávázás, mely csak üszök ellen véd, teljesen elmaradhat.**

Megrendelések idejekorán lehetőleg azonnal eszkozlendők, mert a vasuti szállítás számos vonalon akadálylyal jár.

Rögtön küldünk árajánlatot, (igen egyszerű) használati utasítást és bizonyítvány-másolatokat érdeklődőknek.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten,

valamint a főelárusító:

Freund Lajos, Radó Samu és Társa és Ifj. Ullmann I. és Fia Nagyvárad.